

BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
ORSZÁGOS POLGÁRI VÉDELMI FŐFELÜGYELŐSÉG

SZERVEZETI ÉS MŰVELETI IRÁNYELV A NEMZETI MINŐSÍTÉSHEZ
Alapvető szakmai követelmény a mentésbe bevonható hazai önkéntes mentőszervezetek részére
Városi kutató és mentő (USAR), műszaki mentő képességek

Felkészülés		
1.	A szervezet megalakulása	Igen/Nem
1.1.	A szervezet képessége és kapacitása kiegészíti a hivatásos katasztrófavédelmi szerv tevékenységét.	
2.	Alapvető általános elvárások, követelmények	Igen/Nem
2.1.	Rendelkezik együttműködési megállapodással a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerveivel.	
2.2.	A szervezet rendelkezik a működéshez szükséges engedélyekkel, okiratokkal.	
2.3.	A szervezet rendelkezik Eljárási Renddel a tagok és a csapatkomponensek mozgósítására és mentésbe történő bevonására.	
2.4.	A szervezet rendelkezik képességekkel a hazai és külföldi mentőcsapatok fogadására, erő-eszközök összevonására.	
2.5.	Eszközeik, felszerelései azonnal alkalmazható állapotban vannak tárolva.	
2.6.	Eszközeik, felszerelései bevizsgáltak, a szükséges engedélyekkel rendelkeznek.	
2.7.	A tagok kiképzettek, az adott mentési feladatnak megfelelő szaktudással rendelkeznek.	
2.8.	A tagok rendelkeznek a bevetéshez szükséges egészségügyi alkalmassággal.	
2.9.	A tagok önkéntes alapon, saját szabadidejük terhére vállalják a szervezet alaprendeltetésében rögzített feladatokat.	
2.10.	A szervezet az együttműködési megállapodásban rögzített feladatokat vállalja.	
2.11.	A szervezet vállalja a nemzeti minősítést, amelyet 5 évente megismétel a BM OKF által kijelölt szakértők előtt.	
2.12.	A szervezet évente ismétlő gyakorlatot és képzést tart az igazgatóság irányításával.	
2.13.	A szervezet külföldi bevetést (határon átnyúló) csak a BM OKF engedélyével végez.	
2.14.	A szervezet az igazgatóság irányítását elfogadja (kárhely-parancsnok).	
2.15.	A szervezet a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által történt bevonás esetén elfogadja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv irányítási jogkörét.	
2.16.	Médianyilatkozatot és közleményt a BM OKF előzetes engedélyével, csak saját tevékenységére vonatkozóan tehet.	

3.	Adminisztráció	Igen/Nem
3.1.	A szervezet rendelkezik éves kiképzési tervvel.	
3.2.	A működésre, a finanszírozásra és a bevételekre a szervezet rendelkezik belső eljárási renddel vagy akciótervvel.	
3.3.	A szervezet működése az alapdokumentumaiban rögzített módon, szabályosan történik.	
3.4.	A szervezet aktualizált erő-eszköz kimutatással rendelkezik.	
3.5.	A szervezet részéről csak a szükséges személyes adatok kerülnek nyilvántartásba.	
4.	Döntéshozatal	Igen/Nem
4.1.	Létezik-e hatékony kommunikáció az USAR döntéshozói között a bevetéssel kapcsolatos döntések kellő időben történő meghozatalához?	
4.2.	Rendelkezik-e a szervezet csapatvezetővel és vezetési törzsszel?	
4.3.	Rendelkezik-e a szervezet összekötővel?	
5.	Csapattagokkal kapcsolatos kritériumok	Igen/Nem
5.1.	Létezik-e kipróbált rendszer a bevetésen részt vevő tagok kiválasztására?	
5.2.	Átesnek-e az USAR-csapattagok egészségügyi szűrésen közvetlenül az elindulás előtt?	
5.3.	Létezik-e kipróbált rendszer a bevetésen részt vevő mentőkutyák kiválasztására?	
5.4.	Átesnek-e a csapat mentőkutyái állatorvosi szűrésen az elindulás előtt és évi rendszerességgel?	
6.	Az USAR-csapat struktúrája	Igen/Nem
6.1.	Az USAR-csapat struktúrája követi-e az INSARAG Irányelveket az alábbiak tekintetében:	
6.1.1.	Vezetés	
6.1.2.	Logisztika	
6.1.3.	Kutatás	
6.1.4.	Mentés	
6.1.5.	Orvosi ellátás	
6.2.	A szervezet képessége és felelősségi köre tisztázott (együtműködési megállapodás)	
6.3.	Rendelkezik-e az USAR-csapat elegendő taggal és felszereléssel, hogy az INSARAG Irányelveknek megfelelően folyamatosan dolgozzon? Közepes felszereltségű csapat: 7 napig 24 órán át 1 kárhelyen folyamatosan, könnyű felszereltségű csapat: 3 napig, 12 órán át, 1 kárhelyen, folyamatosan dolgozzon.	
6.4.	Képes-e az USAR-csapat teljes önellátását biztosítani a bevetés ideje alatt?	
7.	Képzés	Igen/Nem
7.1.	Rendelkezik-e az USAR-csapat képzési és karbantartási programmal, amely felkészíti és felszereli a személyzetet az USAR-tevékenységre?	
7.2.	Képes-e megfelelően együttműködni más USAR-csapattal a kárhelyen az alábbi helyzetekre (kiképzettség):	
7.2.1.	Hazai és nemzetközi USAR-csapat segítséget ajánl fel	
7.2.2.	Hazai és nemzetközi USAR-csapat technikai támogatást vagy felszerelést kér	
7.2.3.	Erőket megosztani és másik szervezettel együtt dolgozni	
7.2.4.	Beavatkozás során erő-eszközöket összevonni	
7.3.	A szervezet rendelkezik kiképzett csapatvezetővel és összekötővel?	
7.4.	Léteznek-e naprakész nyilvántartások az USAR-csapat, személyzet képzésével és az eszközök karbantartásával kapcsolatban?	
7.5.	Létezik-e folyamatos képzési program a felkészülésre, az eszközhasználatra és a keresőkutyák használatára?	

7.6.	Rendeznek-e gyakorlatokat a katasztrófavédelemmel vagy más szervezettel?	
7.7.	Rendelkeznek-e a szervezet tagjai a szakterületeknek megfelelő dokumentálható képesítéssel?	
7.8.	Ha a hazai képzési rendszerben az adott szakterületnek nincs képzési és vizsgarendszere, akkor a csapattag rendelkezik-e nemzetközi vagy hazai igazolható kiképzettséggel?	
7.9.	Alkalmazza-e a szervezet a keresőkutyák nemzetközi vizsgarendszer szerint történő rendszeres vizsgáztatását?	
8.	Infokommunikációs kritériumok	Igen/Nem
8.1.	Képes-e az USAR-csapat kommunikálni:	
8.1.1.	Belső irányba (csapaton belüli kommunikáció a csapattagokkal)	
8.1.2.	Kifelé (kártérületi kommunikáció)	
8.2.	Képes-e az USAR-csapat térinformatikai (GPS, térképezés) technológiát használni?	
9.	Dokumentumok	Igen/Nem
9.1.	Rendelkeznek-e az USAR-csapattagok a következő személyi dokumentumokkal:	
9.1.1.	Érvényes személyazonosító igazolvánnyal (legalább fél évig nem jár le)	
9.1.2.	Érvényes egészségügyi igazolásokkal (oltás, tüdőszűrő, orvosi alkalmassági)	
9.1.3.	Balesetbiztosítással	
9.1.4.	Keresőkutya oltási könyvvel és mikrocsip-nyilvántartással, valamint a megszerzett minősítését igazoló „teljesítményfüzettel”	
9.1.5.	Csapattagok a kiképzettségüket igazoló engedélyekkel (kisgépközlelői engedély stb.)	
9.1.6.	Gépjárművezető a kategóriának megfelelő vezetői engedéllyel	
9.2.	Rendelkezik-e az USAR-csapat az alábbi, a szervezetet érintő dokumentumokkal:	
9.2.1.	Az USAR-csapat csapattagjainak névjegyzékével (szükséges személyi adatokkal)	
9.2.2.	Az USAR-csapat adatlapja (kapacitás, képesség összesített kimutatása)	
9.2.3.	A csapattagok kapcsolattartási adatai sürgősség esetére	
9.2.4.	A felszerelések jegyzéke a rádiófrekvenciákkal	
9.2.5.	A veszélyes árukkal kapcsolatos szállítói nyilatkozat	
9.2.6.	A felszerelések engedélyei/biztosításai	
9.2.7.	Egészségügyi felszerelések listája	
9.2.8.	Keresőkutyák adatainak listája (súly, szükséges szállítóbox mérete stb.)	
9.2.9.	Eszközökre biztosítással, harmadik személynek okozott kár esetén felelősségbiztosítással	
9.2.10.	Használt műszaki-mentő eszközök, járművek esetén a bevizsgálási, felülvizsgálati és alkalmazhatósági engedélyekkel	
9.3.	Létezik-e „Cselekvési terv” az alábbiak tekintetében:	
9.3.1.	Kommunikáció	
9.3.2.	Sürgősségi evakuáció	
9.3.3.	Egészségügyi kimenekítés	
9.3.4.	Kártérületi műveletek	
9.3.5.	Védelem, biztonság	
9.3.6.	Logisztika	
9.3.7.	Szállítás	
9.3.8.	Eseménynapló	
9.3.9.	Mozgósítás és visszahívás	
9.3.10.	Kártérületi tevékenység	

Mozgósítás és megérkezés a kárhelyre		
10.	Aktiválás, mozgósítás	Igen/Nem
10.1.	Képes-e az USAR-csapat megérkezni a kijelölt elindulási pontra az együttműködési megállapodásban vállalt időnormák betartásával?	
10.2.	Rendelkezik-e a szervezet több kitöltött papíralapú adatlappal?	
10.3.	A szervezet rendelkezik-e eszközökkel a felszerelések állapotának figyelésére bevetés előtt és után?	
10.4.	Összegyűjtött-e az USAR-csapat vezetése a veszélyhelyzettel kapcsolatos információkat? Tájékoztatta-e a csapattagokat az alábbiakról?	
10.4.1.	Aktuális helyzet	
10.4.2.	Időjárás	
10.4.3.	Védelem és biztonság, beleértve a lehetséges veszélyeket is, pl. veszélyes anyagok	
10.4.4.	Sürgősségi evakuáció	
10.4.5.	Egészségügyi, közállapotok	
10.4.6.	Speciális vagy nem megszokott szempontok	
11.	Műveleti bázis	Igen/Nem
11.1.	Kiválasztott-e az USAR-csapat egy megfelelő műveleti bázist a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatósággal együtt?	
11.2.	Biztosítja-e ez a műveleti bázis az alábbi összetevőkhöz szükséges feltételeket:	
11.2.1.	Műveleti bázis vezetése (parancsnokság)	
11.2.2.	Menedék a személyzet és a felszerelés számára (elhelyezés)	
11.2.3.	Védelem, biztonság	
11.2.4.	Kommunikáció	
11.2.5.	Orvosi ellátás (csapattagok, kutyák)	
11.2.6.	Élelmiszer, víz (önellátás 10 napig)	
11.2.7.	Tisztaság, higiénia	
11.2.8.	A keresőkutyáknak szánt terület	
11.2.9.	A felszerelés karbantartására, javítására szolgáló terület	
11.2.10.	Hulladékgyűjtő terület	
11.2.11.	Önfenntartás 10 napig (áramellátás, működés, karbantartás, ellátás, elhelyezés)	
USAR-műveletek		
12.	Veszélyhelyzeti koordináció és tervezés	Igen/Nem
12.1.	A szervezet tagja rendelkezik-e eszközökkel, hogy a helyi vagy vármegyei, fővárosi irányítással és más szervezettel dolgozzon együtt?	
12.2.	Elvégzi-e az USAR-csapat a helyzetfelmérést és felderítést, megosztja az információt a hatóságokkal?	
12.3.	A szervezet egészségügyi komponense együttműködik-e az egészségügyi hatóságokkal az alábbiakban:	
12.3.1.	Képes az egészségügyi támogatásban együttműködni (oltatás)	
12.3.2.	Képes a sérültet ellátni és szállításra előkészíteni	
12.3.3.	Képes súlyos szerencsétlenség felszámolásában való közreműködésre a hatóságokkal	
12.4.	Biztosít-e az USAR-csapat vezetése (vezetője) folyamatos vezetést, illetve ellenőrzés alatt tartja-e az összes műveleti helyszínt?	
12.5.	Előre nem látott eseményekre való felkészülésre rendelkezik tervvel (betegség, halálestet, evakuációt gátló tényezők, kommunikációs zavar, technikai meghibásodás)?	

12.6.	Beavatkozás esetén a csapatvezető eseménytől függően, lehetőleg összekötője útján folyamatosan, hosszan tartó hazai igénybevétel esetén naponta 18.00 óráig írásban jelent a helyi veszélyhelyzet-kezelési hatóság kijelölt kárhely-parancsnokának és a hivatásos katasztrófavédelmi szervnek	
13.	Műveleti kapacitás	Igen/Nem
13.1.	Használ-e az USAR-csapat egy csapattírányítási rendszert a tagok tevékenységének nyomon követésére?	
13.2.	Képes a műveleti tervét aktualizálni?	
14.	Felderítés	Igen/Nem
14.1.	Készít-e interjút az USAR-csapat a helyiekkel információgyűjtés céljából?	
14.2.	Végez-e az USAR-csapat strukturális felmérést? Rendelkezik kárfelmérő adatlappal?	
14.3.	Végez-e az USAR-csapat veszély-/kockázatértékelést, jelzi-e a veszélyes anyagok jelenlétét, illetve figyelmezteti-e a hatóságokat (egészségkárosító körülmények, elektromosság, környezeti károk, másodlagos veszélyek)?	
14.4.	Helyesen használja-e az USAR-csapat az INSARAG jelölési rendszert?	
15.	Kutatási műveletek A közepes/könnyű felszereltségű USAR-csapatok esetében bármelyik kutatási eljárás használható.	Igen/Nem
15.1.	Megfontolta-e az USAR-csapat a rendelkezésére álló információk alapján, hogy milyen kutatási felszerelést kell magával vinnie, amikor a műveleti bázisról a műveletek helyszínére megy?	
15.2.	Átkutatja-e az USAR-csapat a zárt helyeket (üregek) is?	
15.3.	Használ-e az USAR-csapat keresőkutyát az áldozatok keresése során?	
15.3.1.	Képesek-e a keresőkutyák a romok alatt mélyen (több mint 1 méter) betemetett sérülteket is egyértelműen jelezni?	
15.3.2.	Képesek-e a kutyavezetők a kutyák személyjelzése alapján a sérült személyek helyét megadni?	
15.4.	Végez-e az USAR-csapat műszaki kutatást kamerák és akusztikus keresőkészülékek segítségével az áldozatok helyének megállapítása során?	
15.5.	A mentőcsapat végez-e koordinált kutatási műveleteket?	
15.6.	Kárterületi eljárási renddel rendelkezik?	
16.	Mentési műveletek	Igen/Nem
16.1.	Végez-e az USAR-csapat mentést zárt helyeken?	
16.2.	Megfontolta-e az USAR-csapat a rendelkezésére álló információk alapján, hogy milyen felszerelést kell magával vinnie, mielőtt elindul a műveleti bázisról a műveletek helyére?	
16.3.	Képes-e az USAR-csapat a következő anyagok átvágására, áttörésére, bontására ahhoz, hogy kimentse a beszorult áldozatokat: városi törmelék, betonfalak, -padlók, -oszlopok, tartógerendák; acélszerkezetek, betonvas, faanyagok (a méreteket lásd az 1. táblázatban):	

1. táblázat

Leírás	Közepes USAR-csapat	Könnyű USAR-csapat
Betonfalak és -padlók	150 mm	100 mm
Betonoszlopok és tartógerendák	300 mm	Nem követelmény
Acélszerkezet	4 mm	Nem követelmény
Betonvas	10 mm	3,2 mm
Faanyag	450 mm	200 mm

16.3.1.	Függőleges felhatolás egy üregbe										
16.3.2.	Áthatolás oldalirányban egy üregbe										
16.3.3.	Függőleges lehatolás egy üregbe „piszkos” módszerrel (amelynek köszönhetően a törmelék az üregbe esik)										
16.3.4.	Függőleges lehatolás egy üregbe „tiszta” módszerrel (amely meggátolja, hogy a törmelék az üregbe essen)										
16.4.	Bemutatta az USAR-csapat a szerkezeti betonoszlopok és -gerendák összeszerelését, emelését, mozgatását (a méreteket lásd a 2. táblázatban) az alábbiak segítségével:										
16.4.1.	Pneumatikus emelő berendezés										
16.4.2.	Hidraulikus emelő berendezés										
16.4.3.	Csörlők										
16.4.4.	Egyéb kézi szerszám										
16.4.5.	Daru és/vagy egyéb nehéz berendezés (a leírást lásd a 2. táblázatban)										
2. táblázat											
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Leírás</th> <th>Közepes USAR-csapat</th> <th>Könnyű USAR-csapat</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kézi</td> <td>1 tonna</td> <td>0,5 tonna</td> </tr> <tr> <td>Mechanikus</td> <td>12 tonna</td> <td>0,5 tonna</td> </tr> </tbody> </table>			Leírás	Közepes USAR-csapat	Könnyű USAR-csapat	Kézi	1 tonna	0,5 tonna	Mechanikus	12 tonna	0,5 tonna
Leírás	Közepes USAR-csapat	Könnyű USAR-csapat									
Kézi	1 tonna	0,5 tonna									
Mechanikus	12 tonna	0,5 tonna									
16.5.	Bemutatta-e az USAR-csapat a szerkezeti elemek oldalirányú és függőleges dúcolását, stabilizálását az alábbiak segítségével:										
16.5.1.	Szorítók, ékek										
16.5.2.	Ablak/ajtó támaszok										
16.5.3.	Függőleges dúcolás										
16.5.4.	Keresztirányú dúcolás										
16.5.5.	Vízszintes dúcolás										
16.6.	Bemutatta-e az USAR-csapat műszaki kötélhasználati kapacitását:										
16.6.1.	A függőleges emelő és leengedő rendszer létrehozásában, használatában										
16.6.2.	A hosszirányú áttoló rendszer létrehozásában, használatában magas oldalsó ponttól az alacsonyabb biztonságosabb pontig (áldozattal)										
16.7.	Képesek-e a kutyavezetők a keresőkutyákkal, közösen 4–5 m mélyre, alpin technika segítségével biztonságosan leereszkedni?										
16.7.1.	Rendelkezik-e a mentőcsapat ehhez szükséges min. felszereléssel (kutya alpinhám, kutyavezetőnek alpin technikai beülő)?										
17.	Orvosi ellátás	Igen/Nem									
17.1.	Biztosít-e az USAR-csapat sürgősségi orvosi ellátást zárt helyeken összedőlt épületben, az áldozat túlélésének növelését az elérésüktől kezdve, a kimentés ideje alatt és egészen átadásuk pillanatáig?										
17.2.	Biztosított-e az orvosi ellátás az USAR-csapattagok számára?										
17.2.1.	Elsődleges ellátás										
17.2.2.	Sürgősségi betegellátás										
17.2.3.	Egészségügyi szűrés										
17.2.4.	Keresőkutyák orvosi ellátása										
17.3.	Rendelkeznek-e kidolgozott eljárással az USAR-csapattag súlyos sérülése vagy halála esetére?										
17.4.	Biztosított-e az orvosi ellátás adminisztrációja? Vezet-e az USAR-csapat vezetése nyilvántartást a tagok baleseteiről/sérüléseiről?										
18.	Biztonsági szempontok	Igen/Nem									

18.1.	Helyesen használja-e az USAR-csapat az INSARAG jelzési rendszert?	
18.2.	Használják-e az USAR-csapattagok megfelelő egyéni védőfelszereléseket (pl. sisakot, szem- és fülvédő eszközt, légzőkészüléket, védőkesztyűt)?	
18.3.	Rendelkeznek-e biztonságot figyelő rendszerrel és a hozzá kapcsolódó dokumentációkkal (statikus, kárfelmérési adatlap, munkavédelmi oktatás)?	
USAR-visszavonás		
19.	Visszavonási stratégia, kivonulás	Igen/Nem
19.1.	Koordinálta-e az USAR-csapat távozását a helyi veszélyhelyzet kezelési hatósággal?	
19.2.	Követik-e a visszatelepülési eljárást a csapattagok (jelentés tett)?	
19.3.	Megfontolta-e az USAR-csapat vezetése, hogy milyen felszerelést adhatnak át a hatóságoknak?	
19.4.	Lebontják-e a tábort, mielőtt elindulnak?	

Megjegyzések:

Mellékletei: Bemutató háttéranyag (készíti: szervezet). Záró összefoglaló jelentés (készítő: igazgatóság).

Kelt:, év hó nap

.....
Nemzeti Minősítő Bizottság elnöke

.....
önkéntes mentőszervezet vezetője

.....
katasztrófavédelmi igazgató